

# REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara). Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc). Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Băndășana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpoșul-inf.) Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Bucumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz) Cassa de păstrare, (Mercurea). Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteșana, Codreana, Codrul, Comuna, Concordia, (T-Uzdin). Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugișoreana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Eccnomia, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia) Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Lăgediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraniciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Rîureana (Cap. Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Secășana, Seldgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavoana, Tibleșana, Timișana, Ulțiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânărtin), Vulturul, (Tâșnad) Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:  
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:  
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:  
de spațiul unui cm<sup>2</sup> câte 10 fileri.

## Un răspuns în chestia însoțirilor economice sătești.

În Nr. 22 al „Rev. Economice“ dela 1 Iunie a. c. am fost publicat un prim articol sub titlul: „Este pregătit la noi terenul pentru înființarea însoțirilor sătești?“, în care am arătat că la noi, în genere, acest teren nu e pregătit.

Ca răsunset la acest articol dl Adrian Oțoiu publică un articol în Nr. 143 al ziarului „Românul“ dela 12 Iulie a. c., în care, între altele, scrie „...nu mă pot împăca cu aceea ce scrie „Revista Economică“, că adevărat, tot ce ar fi de făcut la noi, ar fi să se pregătească terenul prin ținerea de cursuri, conferințe, cărți potrivite, — ci sunt de părere, că o astfel de pregătire, fiind vorba de împrejurările noastre ar însemna vorbă 'n pustie, vorbă goală. Cooperăției la noi i-se va putea face un bun serviciu, — se va preface în faptă, nu prin pregătire de teren într'un mod teoretic, târziu de tot, ci prin o propagandă faptică“.

Apoi zeflemizând înființarea de mici bănci, institute pe acții, ce se ivesc mereu prin satele noastre și arătând cine și cum ar trebui să intrupeze cooperația la noi, ne mai spune că nu e „nici o greutate pentru înființarea acestor tovărășii. Ne lipsește însă cu totul vrerea, nouă, cari ne numim conducătorii poporului, și decumva „Revista Economică“ ar înțelege sub pregătirea terenului, pregătirea voinței, inimii intelectualilor spre a vor să muncească în direcția aceasta, atunci fie: să facem și pregătire

gazetărească și conferințe etc., dar pregătirea asta să fie scurtă și urmată numai decât de fapte. Altcum pregătirea teoretică e ceva banal, absurd chiar și cu cât vom continua înainte cu pregătirea asta teoretică, cu atâta poporul va da tot îndărăpt.“

Ce am susținut noi în numitul articol din Nr. 22 al acestei reviste?

Am susținut, înainte de toate, că intruparea însoțirilor economice în satele noastre este absolut necesară.

Am susținut, mai departe, că terenul avem, nu numai îndeajuns, dar și bun, din fire. Anume: miile de sate românești de pe întinsul țării noastre. Terenul însă, fie el cât de bun, nu produce plante nobile decât dacă e lucrat cu îngrijire, dacă e arat de mai multe ori, dacă e grăpat, tăvălugit, îngrășat, sămănat cu sămânță aleasă; iar după-ce plantele au răsărit, plivind și săpând pentru a putea asigura o recoltă bogată.

Făcând aceasta asemănare plastică și potrivită, ne-am întrebat: făcut-am noi oare lucrările necesare pentru pregătirea acestui teren în scopul intrupării însoțirilor economice? Și ținând samă de împrejurările noastre reale, am răspuns, că, în genere, terenul pentru însoțirile economice în satele noastre e nepregătit.

Iar mai la vale, în numitul articol, am fost emis convingerea noastră, că, în satul, în care se găsește măcar o persoană pătrunsă de altruism și devotament pentru binele poporului, sunt date, din capul locului, condițiile pentru o lucrare rodnică în scopul însoțirilor economice. Un astfel de om devotat

binelui obștesc, va găsi colaboratori în comuna sa și pregătirea terenului pe sama însoțirilor cum și înfăptuirea acestora, nu vor întâmpina dificultăți.

Ca concluzie am susținut, că au fost de neapărată trebuință dispozițiile, ce s'au luat la „Asociațiune“ pentru pregătirea terenului pe seama însoțirilor economice.

Iar aceste păreri ale noastre, dl A. Oțoiu le întâmpină cu vorbe grele ca aceste: „...O astfel de pregătire, ...ar însemnă vorbă'n pustie, vorbă goală“, pentru-că, după Domnia sa, „...pregătirea teoretică e ceva banal, absurd“...

Apoi, să ne ierte dl Oțoiu, treaba nu stă așa. Căci, la început, fără o propagandă generală, continuă, binechibzuită și intensivă, bună ispravă nu se va putea face. Câte sate sunt, în care lipsesc elementele chemate să înjghebeze și ducă la bun sfârșit felurtele însoțiri economice! Câte sate sunt, în care preotul și învățătorul, fie din cauza bătrâneții și a nedestoiniciei, fie din lipsa de energie ori chiar din indolență condamabilă, sau din cauza neînțelegerilor dintre fruntași — sunt cu totul incapabili de orice altă acțiune, afară de slujba de preot și învățător, pe care încă o îndeplinesc cât se poate de rău! Câte sate sunt, în care, afară de acest preot și învățător slab, nu se mai găsește altă persoană, care ar putea să ia în mână chestia însoțirilor și să o rezolve în mod mulțumitor!

În o mulțime de sate, elementele conducătoare, de altfel capabile, sunt date cu totul altor preocupățiuni de interes privat, iar de chestia însoțirilor economice nu-i doare capul.

Ce te faci în aceste sate? Aici trebuie pregătit terenul, trebuie căutate și pregătite, unde se poate, elementele necesare pentru conducere, ori apoi să se aștepte, ca să se schimbe împrejurările, premenindu-se, în cursul timpului, elementele slabe cu altele capabile de muncă și jertfe.

De sine se înțelege, că nu toate satele au conducători de categoria celor indicați mai înainte. Avem multe sate cu preoți, învățători și alți cărturari pricepuți, vrednici și devotați binelui obștesc. În unele din aceste sate s'a pornit deja o acțiune frumoasă și prea folositoare în scopul organizării poporului prin însoțiri economice, culturale și filantropice. În altele se așteaptă și o acțiune emalată dinafară, cum zice dl Oțoiu, pentru „pregătirea voinței, inimii intelectualilor spre a vîr să muncească în direcția aceasta“.

Și apoi, pe lângă conducători, mai trebuie pregătită și mulțimea, întregă populațiunea

satelor, care, dacă fruntașii sunt nepregătiți, cu atât mai neorientată și întunecată este ea, precum în altele, așa și în privința însoțirilor economice.

Vedem deci că și dl Oțoiu admite o pregătire de teren în scopul întrupării însoțirilor economice, pe cale „gazetărească, conferințe, etc., dar pregătirea aceasta să fie scurtă și urmată numai decât de fapte“.

Doar nici noi n'am susținut și nu susținem că pregătirea terenului să se facă cât mai pe îndelete și să nu fie urmată și de fapte. Din contră am anticipat, că unde împrejurările sunt priincioase, unde se găsește chiar și numai o persoană capabilă și cu totul devotată binelui obștesc, după puțină pregătire, care, repetăm, e indispensabilă pretutindeni, să se urmeze și la fapte.

Cum stăm dară cu critica ce ne-o face dl Oțoiu?

După-ce păreriile noastre, cu privire la necesitatea pregătirii terenului pentru însoțiri, le declară *banale și absurde*, — recunoaște totuș că trebuie făcută o pregătire de teren „dar pregătirea asta să fie scurtă“.

Păcat de pierderea de timp, când criticul prin vorbe late și umflate, ajunge în fine la concluzia aceluia pe care l-a criticat.

Ce privește înțepăturile la adresa băncilor, cari nu aveau loc în articolul dlui Oțoiu, ne dispensăm de a răspunde. Revista noastră de ani de zile combate în genere înființarea de nouă bănci, și în deosebi la sate. Astfel, cu drept cuvânt, nu ni-se poate face învinuiri că am stărui pentru înființarea de bănci nouă.

Nu ne vom face nici avocatul „Asociațiunii“, pe care dl Oțoiu o vizează, în mod indirect, când combate păreriile noastre emise în articolul criticat de D-sa.

Atâta însă putem spune, că hotărârile „Asociațiunii“, aduse în scopul propagandei, ce trebuie făcută pentru întruparea însoțirilor economice în satele noastre, sunt hotărâri foarte importante și sperăm că realizarea lor, pe care o dorim din tot sufletul, va avea urmări binecuvântate pentru progresul cultural, moral și material al poporului nostru.

\* \* \*

În legătură cu cele anterioare mai amintim că, în Nr. 147 al ziarului „Românul“ din a. c. dl Traian V. Țăranu, unicul care, afară de dl Oțoiu, a mai luat parte la discuție, — arată și dânsul, cu argumente tari, că punctul nostru de vedere, asupra căruia am insistat în articolul din Nr. 22 al „Rev. Econ.“ și în art. de față, — este cel ade-vărat.

Iar în Nr. 159 al „Românului“, sub titlul „Să trecem la fapte“, „un preot“, (cine o fi?) recunoaște pe deaîntregul, că terenul la noi nu este pregătit pe seama însoțirilor economice sătești și că el, deci, trebuie pregătit, trecând apoi la fapte.

Repetăm, prin urmare, de încheiere, că noi, în articolul nostru din Nr. 22, am spus adevărul, când am accentuat că, înainte de a porni acțiunea în scopul întrupării însoțirilor economice, trebuie să pregătim terenul, care în genere este nepregătit.

## Scumpirea traiului și ieftinirea banului.

Viața socială a timpurilor actuale se manifestă fără răgaz cu o pronunțată creștere a prețurilor tuturor articolelor de prima necesitate.

Acest fapt apare ca o chestiune din ce în ce mai amenințătoare și mai gravă, cu atât mai mult cu cât nu e o caracteristică trecătoare sau particulară unei țări anumite.

După o statistică publicată anul trecut de către Statele Unite și rezumată de gazetele germane, rezultă că în intervalul de 10 ani dela 1900 și până la 1910, prețurile medii ale tuturor obiectelor de traiu, s'au urcat cu 26%, iar în departamentul Canadei, în acelaș spațiu de timp, această urcare s'a ridicat la 40%.

În Germania, obiectele de alimentație s'au scumpit în intervalul dela 1895 și până la 1908 cu aproape 27%; iar de atunci încoace, scumpirea a progresat în mod neobicit.

În America cel puțin s'a găsit vinovatul, acuzându-se trusturile de calamitatea scumpirii traiului și măsurile de restricțiune, ce s'au luat contra lor de către guvern se datoresc în bună parte, opiniei publice alarmate peste măsură — deși uneori fără motiv contra organizării trusturilor.

În Germania, și parte în Austro-Ungaria, scumpirea traiului este datorată în mare parte politicii agrare, pe când în România se datorește, mai ales, politicii vamale.

Cu toate aceste observațiuni, examinând faptele economice și generalitatea efectelor nu putem admite că numai cauzele enumerate mai sus sunt pricina scumpirei mijloacelor de traiu, căci în Anglia, cu toate că nu există trusturi și nici politică vamală, sau caratele economice, totuș obiectele de alimentație și de traiu au crescut în prețuri, deși nu în aceeași măsură ca în America sau în celelalte țări ale Europei.

Mai sunt și alte motive, cari au influențat asupra scumpirii mijloacelor de traiu și cari depind în bună măsură de situațiunea locală a țării și a dezvoltării generale economice.

Unii economiști afirmă, că această urcare de prețuri este datorită prosperității economice generale, care se știe din statistică, că e în raport direct cu prețurile din piața comercială; în caz contrar de depresiune economică sau criză, corăspunde o stare de scădere a prețurilor mijloacelor de traiu.

Aceste fapte se exprimă mai lămurit prin diagrame ascendente sau descendente, conform cu situațiunea economică.\*)

Nici acest fapt nu este în deajuns de concludent, căci o cerere mare de lucruri atrage după sine o ofertă mare de aceleași obiecte și prețurile n'ar putea să se urce în mod exagerat; o probă evidentă de acest fapt avem în producțiunea bumbacului și a jutei, cari, deși se cultivă în cantități anuale din ce în ce mai importante și cu toate recoltele îmbelșugate de mai mulți ani, totuși prețurile acestor produse cresc mereu.

Relațiunea aceasta strânsă dintre producțiune și prețuri, care ese în evidență mai ales la bumbac, se poate aplica foarte bine și la grâu. Să luăm de exemplu producțiunea grâului din 1902, care a fost destul de importantă; vom constată în acelaș timp și o creștere însemnată în prețurile de vânzare ale numitului articol; de asemenea producțiunea grâului din anul 1905, destul de îmbelșugată, a fost urmată și de o nouă urcare de prețuri.

Din cele ce preced se vede că această chestiune a scumpirii unor articole așa de importante de consumațiune, nu poate fi explicată numai pe calea legii ofertei și cererii; ea trebuie studiată și cercetată în alte direcțiuni economice.

E greșită concepțiunea de a căuta cauzele urcării prețurilor numai în producțiunea mărfii; acest fenomen se datorește mai ales ieftinirii neîncetate a banului și a scăderii puterii lui de achizițiune în piața comercială.

În aceasta privință un mare număr de economiști din școli și țări diferite, cum este s. e. Asley din Anglia, Myrbach din Austria, Eulemberg din Germania, cari s'au ocupat cu această chestiune, au constatat în mod precis că scumpirea traiului nu se datorește și nu se regulează în piața economică a vieții sociale, după legea cererii și a ofertei, ci cauzele trebuie căutate în deprecierea banului și mai ales a aurului.

Dela jumătatea secolului al 19-lea se succede neconținut acest fapt, adevărată puterea de cumpărare a aurului scade neîncetat, din cauza producțiunii mari a minelor de aur, față de trebuințele economice.

La anul 1901 producțiunea aurului din lumea întreagă se cifră la 392,705 kgr., iar în anul 1905 a atins cifra de 568,222 kgr., peste 5 ani la 1910 producțiunea aurului ajunsese la 684.757 kgr. anual. Și cu siguranță că de atunci încoace se manifestă o nouă creștere a producțiunii aurului.

Pe lângă creșterea producțiunii aurului în ultimii 10 ani, a crescut de asemenea și producțiunea argintului; așa, în perioada anilor 1900—1905 producțiunea argintului a fost în termeni mijlocii cam de 5.209,320 kgr., pe când în perioada 1905—1910 producțiunea argintului a atins cifra medie de 6.105.740 kgr. pe an.

Această creștere a producțiunii metalelor nobile, nu este de loc în raport direct cu creșterea populațiunii sau cu trebuințele zilnice ale comerțului, căci diferitele mijloace inventate pentru înlocuirea banilor cum sunt: cecurile, polițele, casele de compensațiune, mandatele, iau în fiecare an o dezvoltare mereu crescândă în toate țările cu oarecare civilizație.

Deși în acest timp au intervenit schimbări economice în privința etalonului de aur, cum e s. e. în Rusia, Austria și Japonia, totuș aceste țări au absorbit

\*) Vezi „Der Volkswirt“ din „Neues Wiener Tagblatt“ din 20 Febr. a. crt.

o mică cantitate de aur, ținând seamă că vechiul sistem monetar a rămas în vigoare, paralel cu noul regim.

Încă și din acest fapt, pentru cine se ocupă cu stările economice din diferite țări, vede cu ușurință că aurul se depreciază neincetat față de prețul mărfurilor, cari în schimb se urcă.

În aceasta privință, o îndelungată epocă economică dacă ar fi examinată, s'ar vedea că producțiunea metalelor nobile și circulațiunea lor prea deasă în piața comercială, nu poate să producă decât efectele arătate mai sus, adică de a scădea valoarea lor de schimb și de a provoca în acelaș timp scumpirea mărfurilor.

Creșterea deosebită a producțiunii aurului în ultimii 10 ani, a avut drept urmare firească, o influință de urcare asupra mișcării prețurilor mărfurilor. E foarte greu să stabilim în mod cert, prin cifre, cu cât a urcat prețurile mărfurilor această depreciere a banului.

Deși economistul englez *Asley* se încearcă să stabilească o cifră de 35% în urcarea prețurilor mărfurilor, totuși aceasta constatare rămâne ca o supozițiune greu de dovedit.

În această chestiune influențează și alți factori din alte direcțiuni, cari sunt prea puțin preciși pentru a se putea ține seamă în calculele strâmte ale cifrelor.

Aparițiunea fenomenului economic de scumpire generală a mijloacelor de trai în toate țările civilizate, probează însă, în mod neîndoios, că valoarea aurului scade față de situațiunea lui trecută și probabil că această depreciere se va accentua și mai mult în viitor, dacă nu se vor lua măsuri serioase, generale, de a se opri această tendință.

(„*Revista generală de comerț și contabilitate*“.)

*Const. I. Florea.*

## Invățământ.

Școala comercială superioară gr.-or. română din Brassó (Brașov).

*Anuarul școlii comerciale superioare române din Brașov* pe anul 1911/12 publicat de directorul A. Vlaicu pe lângă datele statistice școlare conține și un tractat foarte interesant de economie scris de profesorul I. Socaciu și purtând titlul „Forme tipice de organizațiune economică socială“. În acesta se arată părțile constitutive ale unei economii: 1. Trebuințele 2. Mijloacele de satisfacere a trebuințelor (bunurile) și 3. Activitatea economică prin care procurăm și întrebuințăm bunurile. Apoi se explică și caracterizează diversele tipuri de economie ca: economia domestică, cu subîmpărțelile ei, economia autonomă orășenească teritorială și economia națională. Aceia cari îl cunosc pe dl profesor Socaciu se vor grăbi să cetească aceste lucruri cu atât mai vârtos, cu cât vor trebui să știe cât de temeinic și cu câtă competență tractează dânsul asemenea chestiuni din domeniul economiei naționale.

La locul al doilea își publică directorul Vlaicu discursul de încheiere rostit cu ocazia încheierii anului școlar 1908/9 în care dânsul a slevat mai întâiu ideea formării unui „Cerc al fostilor elevi ai școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov“. În legătură cu aceasta se publică și statutele proiectatei reuniuni, interesante în felul ei. Această chestiune de

asemenea merită toată atențiunea oamenilor noștri, cari se interesează de treburile noastre economice și în special a absolvenților singurei noastre școale comerciale din patrie.

Urmează în partea a doua a Anuarului datele școlare obicnuite. Extragem din acestea următoarele: În anul expirat 1911/12 au funcționat la școala noastră comercială cu totul 12 profesori, dintre cari 5 ordinari definitivi, 2 ordinari definitivi la gimnaziu, 1 suplent, 1 provizor, 1 catehet, profesorul de muzică și cel de gimnastică. Urmează înșirarea materialului propus în cele trei cursuri ale școlii și a cărților folosite. Se publică un ordin ministerial referitor la examenele de privațiști și în fine examenele și diverse date statistice asupra elevilor și a rezultatelor instrucțiunii.

Dintre aceste date statistice sunt mai de remarcate următoarele: În toate trei clasele au fost 12 stipendiști cu câte 1 stipendiu și 3 cu câte două; 9 elevi au fost susținuți cu prânz gratuit sau jumătate plata la „Masa studenților“; 19 elevi au beneficiat de scutire de didactrul școlar pe semestrul prim al anului și 14 pe al doilea.

La începutul anului școlar s'au fost înscris cu totul 117 elevi, dintre cari au părăsit școala în decursul anului 10 înși. Dintre elevii rămași (107) 88 au fost de religiunea gr. or., 18 gr. catolici și 1 ev. luteran; 106 Români și 1 Sas; 53 fii de proprietari mici, 2 de funcționari, 2 de muncitori, 2 de industriași mari, 7 de industriași mici, 2 de comercianți mari, 4 de comercianți mici, 2 de funcționari comerciali, 6 de funcționari publici, 16 de preoți, 2 de profesori și învățători și 7 de pensionari. Dintre cei 45 elevi înșcriși în cl. I. com. 22 au venit aici din gimnaziu, 15 din școala reală și 8 din școala civilă. Cu foarte bine au terminat cl. I. com. 11 elevi, rămânând 1 singur repetent. În cl. II. com. au fost 4 cu foarte bine, apoi 2 cu câte 1 nesuficient, 5 cu câte 2 nesuficienți și 2 cu mai mulți. Din 35 de elevi, 6 au primit la examenul de clasă nota generală foarte bine, 8 bine și 21 suficient. La maturitate dintre 41 de candidați au reușit a fi declarați maturi cu foarte bine 1, cu bine 12 și cu suficient 16 înși. 8 elevi repetează examenul de maturitate în Septembrie a. c. 1 s'a retras pe Septembrie, 2 au fost respinși pe câte 1 an și 1 total.

## AVIZ

pentru anul viitor.

Anul școlar 1912/1913 se va începe la 1-a Septembrie v. 1912. Înscrierile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v.

Pentru a se împedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neînșnuși până la terminul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la însinuare atestatele convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenele supletorii și de emendare se vor ține în 1 și 3 Septembrie v. Ceice vor întârziă atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenele de privațiști se vor ține în 3 Septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la Direcțiune cel mult până în 1-a Septembrie v. 1912.

#### A) Didactru și taxe școlare.

§. 1. Fiecare elev primit la școala comercială superioară gr.-or. română plătește la prima înscriere o taxă de înscriere de 8 K.

§. 2. Didactrul anual pe fiecare clasă e de câte 60 K de elev.

§. 3. Fiecare elev plătește pentru fondul de pensii ai profesorilor anual câte 10 K.

§. 4. Pentru amortizarea edificiului școlar se plătesc anual câte 20 K taxă edilă din partea fiecărui elev.

§. 5. Elevii de confesiuni străine decât cea gr.-orientală și gr.-cat. română, precum și cei din țări străine plătesc taxele înșirate mai sus duple.

§. 6. La înscriere fiecare elev e dator a mai plăti următoarele taxe și competențe în sumă întreagă:

- a) 3 K pentru certificatul școlar
- b) 1 K pentru biblioteca profesorală și școlară
- c) 1 K pentru anuarul școlii
- d) 2 K pentru societatea de lectură
- e) 6 K taxă de excursiuni și alte cheltuieli școlare
- f) 4 K pentru mijloace de învățământ și mobilier
- g) 50 bani pentru locul de patinat.

Dela plățirea acestor taxe nu poate fi scutit nici un elev sub nici un titlu.

§. 7. Toate taxele se plătesc direct la Eforia școlară și direcțiunea are dreptul a primi și înscrie în școală numai pe acei elevi, cari aduc bilet de îndreptățire la înscriere dela Eforia școlară.

§. 8. Scutirea de taxele înșirate în paragrafi precedenți o face Eforia școlară.

#### B) Taxe de examene.

§. 10. Examenle de primire și examenle de clasă sunt libere de taxă.

§. 11. La examenle de clasă private, din câte un singur obiect, se plătește o taxă de 6 K de fiecare obiect, care revine profesorului examinator din obiectul respectiv. plus taxa de K 14-30 pentru director și certificatul școlar.

§. 12. Privațiștii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înșirate în acești paragrafi, plus taxa de examen de K 80 și taxa de certificat de K 2-30.

§. 13. La examenle de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de 1-20 și K 2-30 pentru testimoniu de clasă.

§. 14. Absolvenții școlii au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 K taxă de testimoniu de maturitate 6 K și taxă pentru caiete de maturitate 3 K.

La examenle din câte unul sau două obiecte, precum și la repetirea examenului întreg, se plătește taxa de 20 K și caietele.

§. 15. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înșirate în §§. 11, 12, 13, 14 ci ele trebuiesc achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, perde taxele plătite.

§. 16. Elevii de confesiuni străine decât cea gr.-orientală și gr.-cat. română, precum și cei din țări străine, plătesc taxele de examene duple.

§. 18. Libere de taxe sunt numai conduitele semestrale și certificatele școlarelor ordinari dela finea anului.

§. 19. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume:

a) Certificatul anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 K plus timbru 30 bani.

b) Certificat de frecvență, de moralitate etc. costă 1 K plus timbru 30 bani.

c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 K plus timbru 1 K.

d) Certificate speciale de altă natură costă 5 K plus timbru 1 K.

§. 20. Dacă certificatul cerut e mai vechi ca de pe cei trei ani din urmă taxa se plătește dobit.

§. 21. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înaintă până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I. și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pentru semestrul II. direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota „bine” și moralitatea „bună”, nu vor fi scutiți de didactru.

§. 22. Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acelor nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare.

§. 23. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Pană la 5 Septembrie v. toate taxele laterale; fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Decembrie v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achită didactrul până la terminile arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi incunoștințat părintele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

\* \* \*

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purtă viza institutului alătura cu numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procură deja în primele zile de școală și se impune în mod obligator tuturor elevilor din școala comercială. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarelor să se adreseze la Direcțiune.

## Jurisdicțiune.

### Deciziuni curiale.

#### *Dreptul de firmare al funcționarilor.*

Adunarea generală a unei societăți industriale pe acții din Arad a modificat în anul acesta statutele în sensul, că firma societății o pot semnă și numai doi funcționari, autorizați la aceasta, fără să fie nevoie și de semnătura unui membru din direcțiune.

Prezentate actele adunării generale la tribunal, acesta a nimit modificarea amintită pe motiv, că este în contradicție cu legea comercială, pentru-că un funcționar singur și independent, fără concursul unui membru din direcțiune nu poate semnă firma societății.

Recursul în contra acestei hotărâri a tribunalului, înaintat din partea societății la Tabla reg. din Oradea-mare s'a respins în zilele acestea și Tabla a confirmat hotărârea tribunalului.

## ASIGURĂRI.

„Banca generală de asigurare“, Sibiu. După informațiunile primite din loc competent, afacerile la banca noastră de asigurare în luna Iulie au întrecut toate lunile de până acum.

În secția asigurărilor de foc au fost emise 744 polițe asupra unui capital de peste 2 milioane, cu un incasso de aproape 16,000 Coroane.

În secția asigurărilor de viață au intrat 69 oferte pentru un capital de 306.200 Cor. și s'au emis 45 de polițe cu un capital de 217,000 Coroane.

Premiile curate ale polițelor de viață emise trec peste 10,000 Coroane.

## REVISTA FINANCIARĂ.

### Situațiunea.

Sibiu, 8 August 1912.

Situația pieței internaționale de bani continuă a fi neschimbată. Cererea mare și banii scumpi. În Berlin discountul privat s'a urcat la 3 $\frac{1}{2}$ %, în London a cota 3%, iar în Paris 2 $\frac{3}{8}$ %.

În piața internă de bani asemenea nu se observă nici o schimbare spre bine și situația este cât se poate de încordată. Banca de emisiune precum era de prevăzut a ajuns la ultimo la o circulație de bancnote supusă la dare de K 21.3 mil. și portofoliul ei a fost la ultimo cu 210 mil. mai mare ca în anul trecut. Speranța, că după ultimo se va simți oarecare ameliorare până-acum nu s'a implicat. Cambii de prima bonitate vieneze s'au discountat de altcum cu 4 $\frac{1}{16}$ %, cambii dela bănci mijlocii cu 5 $\frac{1}{4}$ —5 $\frac{3}{8}$ %, iar cambii de portofoliu dela 6 $\frac{1}{8}$ % în sus.

## CRONICA.

*Congresul regnicolar al cooperativelor din Ungaria* se va ține la 24 Oct. a. c. în Budapesta. Este al doilea congres regnicolar din Ungaria. Programă amănunțită a congresului va apărea în timp apropiat.

*Acționarii și noua lege de dare.* Noua lege de dare impune sarcini simțitoare nu numai societăților pe acții, ci și acționarilor. Darea societăților pe acții rămâne neschimbată 10% — cu excepțiunea societăților miniere, la cari darea este 5% resp. 7% — pe lângă care vor avea să plătească și noua dare de câștig, care de cele mai adeseori va fi 5%. Afară de acestea acționarii vor fi obligați să fașioneze veniturile după acții și a plăti încă odată darea. După unul și același venit se va plăti deci darea dublu.

Acționarii vor plăti așadară în viitor și dare, o ocupațiune, care la nici un caz nu se poate numi așa de plăcută ca detașarea și încassarea cupoanelor.

*Comerțul extern al Ungariei în sem. I. 1912.* Conform datelor oficiale publicate de Oficiul central statistic asupra comerțului extern al Ungariei, importul total s'a cifrat în primul semestru al anului curent cu K 1.021,467 mil. (în 1911 K 919,681 mil.), iar exportul total cu K 846 670 mil. (în 1911 K 734,854 milioane), rezultă deci un pasiv de K 174 797 mil., față de K 184,827 milioane pasiv în 1911.

Față cu Austria importul și exportul prezintă următoarele cifre: import K 735 542 mil. (în 1911 K 657 577 mil.) și export K 621,935 milioane (în 1911 K 535,048 mil.) deci un pasiv de K 113,607 milioane față de K 122 529 milioane în 1911.

## Sumar.

Un răspuns în chestia însoțirilor economice sătești. — Scumpirea traiului și ieftinirea banului. — Învățământ. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale. — Dreptul de firmare al funcționarilor — Revista financiară: Situațiunea. — Asigurări: „Banca generală de asigurare, Sibiu. — Cronică: Congresul regnicolar al cooperativelor din Ungaria, Acționarii în noua lege de dare, Comerțul extern al Ungariei în semestrul I. 1912.

### Posta Redacțiunii.

Dlui Simeon Popescu în Gataia. Primit și se va publica într'un număr viitor. Cele cerute le vom căuta și trimete în curând.

## CONCURS.

Cursurile „Școlii pentru economia și industria de casă“, (Sibiu Bergasse Nr. 9) susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, se încep la 1 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălătul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni se pot primi dela

Direcțiunea „Școlii pentru economia și industria de casă“.

## ● domnișoară

absolventă a unui curs privat de contabilitate cu praxă de aproape 2½ ani, bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă, sau la biroul unei firme mai mari.

Adresa o dă redacția acestei reviste.

## Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

*Timotei Popovici,*

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

Următoarele cărți se pot procura dela  
**Librăria CIURCU, Brașov,**  
 precum și dela orice librărie.

## I. C. PANTU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8° mare, I—VIII + 213 pag.	Cor. 2—
Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8° mare, I—VIII + 324 pag.	" 4—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8° mare, 70 pag.	" 1—
Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8° mare, I—IX + 160 pag.	" 3—
Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X + 322 pag.	" 3-50
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8° mare 25 pag.	" 0-60
Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag.	" 1-20

## PUBLICAȚIUNE.

Adunarea generală extraordinară a însoțirii de magazin și anticipații „Agricola” din Hunedoara (Vajdahunyad) ținută la 4 Septembrie 1910 a hotărât transformarea în societate pe acții și în urmare liquidarea însoțirii.

Ca să satisfacem dispozițiilor legale cuprinse în §. 202 a legii comerciale ungare art. XXXVII din 1875 provocăm prin aceasta pe toți creditorii însoțirii „Agricola” din Hunedoara, ca în termen de 6 luni dela a 3-a publicare a acestui edict să-și însinue pretenziunile lor la institutul „Agricola” societate econ. pe acții în Hunedoara (Vajdahunyad) ca succesor al însoțirii în liquidare.

*Liquidatorii însoțirii.*

## HIRDETMEŊY.

A vajdahunyadi „Agricola” raktári és elölgezési szövetkezet 1910 évi szeptember 4-én tartott rendkívüli közgyűlése a szövetkezet részvénytársasággá való átalakítását és tehát a szövetkezet felszámolását határozta el.

Ennélfogva az 1875 évi XXXVII t. cz. (kereskedelmi törvény) 212 §-nak megfelelően ezennel felhívjuk a vajdahunyadi „Agricola” szövetkezet öszes hitelezőit, mízerint követeleseket, ezen hirdetmény harmadik közzétételétől számított 6 hó leforgása alatt a vajdahunyadi „Agricola” gazdasági részvénytársaságnak, mint a felszámoló szövetkezet jogutódjának bejelenteni sziveskedjenek.

3—3

*A szövetkezet felszámoló.*

„DRĂGANUL”, institut de credit și econ societate

pe acții în Beiuș.

## CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii societate pe acții din Beiuș, publică concurs pentru ocuparea postului de **practicant** cu terminul de 15 August 1912 st. n.

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească. că au absolvat o școală comercială cu examen de maturitate.

Salar anual K 840.

Ofertele sunt a se înainta la adresa direcțiunii.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

3—3

**Direcțiunea.**

„ORIENTUL”, institut de credit și de economii soc.

pe acții în H. Dobra.

## CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **funcționar** la institutul nostru, se publică concurs cu termin până la 15 August st. n. a. e.

Reflectanților li-se oferă salar anual începător de K 1000—, tantiemă statutară, eventual și cortel în localul institutului.

Se recere dela dâșii, să dovedească, că au absolvat școala comercială și că au avut purtare morală bună. — Cei cu praxă precum și cei cu cunoștințe de limbi sunt preferiți.

Postul se poate ocupa numai decăt.

H.-Dobra, la 25 Iulie 1912.

3—3

**Direcțiunea.**

„HAȚIEGAMA“, institut de credit și de economii  
societate de acții în Hațeg

### CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **cassar** la centrala institutului în Hațeg, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salar K 1,600.— anual plus tantiema statutară. Dela reflectanți se cere:
2. Să dovedească cunoașterea cel puțin a limbii maghiare pe lângă cea română.
3. Să fie maioreni cu serviciul militar îndeplinit, dar nu trecuți de 40 de ani
4. Să depună o cauciune în bani ori hârtii de valoare în sumă de K 3 000.—.
5. Absolvenții școlilor comerciale sunt preferiți.
6. Alesul după un serviciu de un an poate fi definitivat cu drept la fondul de pensuni.
7. Terminul concursului este 15 Septembrie 1912, iar postul se poate ocupa cu 1 Octombrie 1912.

Hațeg, 26 Iulie 1912.

1-4

**Direcțiunea.**

„CODREANA“, institut de credit și econ. în Băsești.

### CONCURS.

„Codreana“, institut de credit și de economii în Băsești prin aceasta publică concurs pentru ocuparea postului

#### a) de CONTABIL.

1. Salariul se fixază în K 1,800.— anual, relut de cvartir K 360 și tantiemă statutară.
2. Concurenții au să dovedească absolvirea școlii comerciale superioare, și că au praxă de bancă ca să poată conduce independent toate agendele contabilității.
3. Că posed perfect limba română, maghiară, și în parte și cea germană.
4. Că sunt liberi de serviciul militar activ.
5. Cei cu praxă mai mare vor fi preferiți.
6. Postul are să-l ocupe imediat după alegere.
7. Rugărilor de concurs instruate cu documentele necesare să le înainteze cel mult până în 10 Sept. a. c.

#### b) de PRACTICANT.

1. Salarul se fixează în K 1,000.— anual.
2. Cei cu praxă vor fi preferiți.
3. Postul e de ocupat îndată după alegere.
4. Aleșii după serviciu de un an vor fi definitivați, dacă vor corăspunde intru toate.

Băsești, la 28 Iulie 1912.

1-4

**Direcțiunea.**

## Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

# „BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA, directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

— Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.